

Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim za pierwsze półrocze 2010 r.

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Poziom i stopa bezrobocia.....	4
2. Analiza bezrobocia według zawodów.....	8
3. Analiza ofert pracy według zawodów.....	10
4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	12
5. Wnioski.....	16

Wstęp

Bezrobocie stanowi nadal jeden z największych problemów politycznych a przede wszystkim społecznych w Polsce. Do przeciwdziałania skutkom bezrobocia muszą się włączyć zarówno władze samorządowe jak i państwowe. Prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy wymaga dobrze działającego systemu informacyjnego w tej dziedzinie. Temu właśnie celowi powinien służyć monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych. Przez monitoring należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, które mają wpływ na kształtowanie popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Celem niniejszego opracowania jest analiza lokalnego rynku pracy w powiecie starachowickim w okresie od stycznia do czerwca 2010 r. Informacje zawarte w Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinny pomóc w:

- określeniu zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy szkoleń dla osób bezrobotnych,
- prowadzeniu odpowiadającej realnym potrzebom lokalnego rynku pracy, gospodarki środkami z Funduszu Pracy, którymi dysponuje Urząd na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazywanie doradcom zawodowym, zawodów poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz wskazywanie zawodów, na które maleje zapotrzebowanie,
- wskazywaniu zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy, które mogą być wykorzystywane przez szkoły zawodowe i ponadgimnazjalne w procesie kształcenia młodzieży,
- pomocy w planowaniu działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.

Podstawą opracowania są:

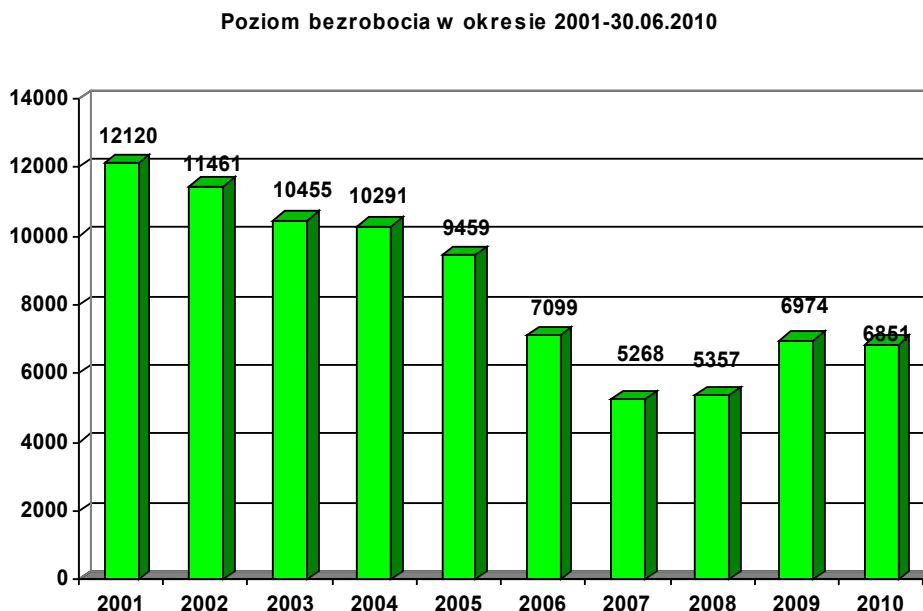
- sprawozdanie sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach - Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS 01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert” stan na 30 czerwca 2010 r.,
- sprawozdanie sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach - Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS 01 :Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” stan na 30 czerwca 2010 r.

1. Poziom i stopa bezrobocia

Powiat starachowicki jest jednym z trzynastu powiatów w województwie świętokrzyskim. Powiat zajmuje 524 km² powierzchni, zamieszkuje go 96.500 osób. W skład powiatu wchodzi pięć gmin: Starachowice (54.000 mieszkańców), Brody (11.000 mieszkańców), Mirzec (8.500 mieszkańców), Pawłów (15.500 mieszkańców) oraz Wąchock (7.500 mieszkańców). Starachowice są trzecim co do wielkości miastem województwa świętokrzyskiego. Obszar powiatu starachowickiego objęty jest działaniem Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach. Powiat ma charakter przemysłowo – rolniczy. Przemysł skupiony jest głównie w Starachowicach, natomiast rolnictwo opiera się o małe gospodarstwa rodzinne.

Od października 2008 r., w związku z kryzysem gospodarczym, jaki dotknął Polskę, nastąpił wzrost bezrobocia w kraju, województwie a tym samym w powiecie starachowickim. Pomimo niezłej sytuacji gospodarczej Polski na tle innych krajów Unii Europejskiej, w powiecie starachowickim odczuwalny jest wzrost bezrobocia. Poprawa na rynku pracy zachodzi bardzo powoli i nie jest odczuwalna. Wraz ze wzrostem stanu bezrobocia, nastąpił spadek ofert pracy, którymi dysponował Urząd.

Poziom bezrobocia w okresie 2001 – 30.06.2010 pokazuje poniższy wykres:

Na dzień 30 czerwca 2010 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starachowicach zarejestrowanych było 6851 osób bezrobotnych; z tego 3579 osób to mężczyźni (52,2 %) a 3208 to kobiety (47,8 %). W porównaniu do 31 grudnia 2009 r. nastąpił spadek o 123 osoby bezrobotne. Natomiast w porównaniu do 30.06.2009 r. nastąpił wzrost o 34 osoby. Na dzień 30 czerwca 2010 r. z prawem do zasiłku zarejestrowanych było: 1305 osób (spadek w stosunku do 2009 r. nastąpił o 186 osób, zaś w porównaniu do 30.06.2009 r. o 892 osoby).

Udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 19,1 %. Na dzień 30.06.2010 r. było zarejestrowanych w PUP w Starachowicach 3272 kobiety. W porównaniu do 31 grudnia 2009 r. nastąpił spadek o 182 kobiety, a w porównaniu do 30.06.2009 r. o 230 kobiet. Wśród zarejestrowanych kobiet 639 posiadało prawo do zasiłku, co stanowiło 19,5 % udziału bezrobotnych kobiet z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet.

Ponadto w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach pozostawało 385 osób bezrobotnych niepełnosprawnych, a także 118 osób poszukujących pracy. Zarejestrowanych było także 6091 (5871 na koniec 2009 r.) osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,

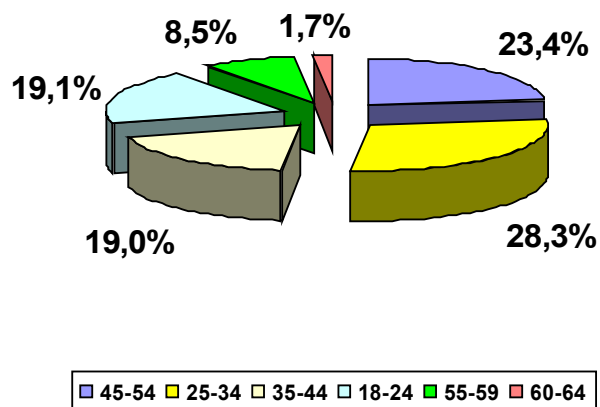
w tym: osób do 25 roku życia – 1312 (1349 na koniec 2009 r.), powyżej 50 roku życia – 1571 (1501 na koniec 2009 r.), długotrwale bezrobotnych – 3208 osób (3021 na koniec 2009 r.).

Stopa bezrobocia na dzień 30 czerwca 2010 r. wynosiła: w powiecie starachowickim 17,2 % (17,5 % na koniec 2009 r.), w województwie świętokrzyskim 14,1 % (14,1 % na koniec 2009 r.) oraz w kraju 11,6 % (11,6 % na koniec 2009 r.).

Ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Starachowicach ze względu na wiek przedstawia poniższa tabela i wykres.

<i>l.p</i>	<i>wiek</i>	<i>liczba bezrobotnych ogółem</i>	<i>udział %</i>	<i>liczba bezrobotnych kobiet</i>
1.	18 - 24	1312	19,1	651
2.	25 - 34	1945	28,3	1013
3.	35 - 44	1307	19,0	687
4.	45 - 54	1612	23,4	727
5.	55 - 59	587	8,5	194
6.	60 - 64	118	1,7	---

Udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie bezrobotnych

Ilość osób bezrobotnych w poszczególnych kategoriach wiekowych od lat nie ulega zmianie. Najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych jest w grupie wiekowej 25 – 34 lata. Jest to niepokojące zjawisko, są to bowiem osoby, które kończą szkoły, uzyskują zawód, są w pełni sił twórczych. Brak ofert pracy powoduje, że nie mogą rozpocząć kariery zawodowej. Pomimo że pracodawcy zainteresowani są zatrudnianiem osób w tym przedziale wiekowym, Urząd nie dysponuje atrakcyjnymi ofertami pracy dla tych osób. Z poszukiwaniem pracy przenoszą się poza powiat starachowicki.

Druga grupa to osoby w wieku 45 – 54 lata. W tej grupie najwięcej jest osób długotrwale bezrobotnych, posiadających niskie kwalifikacje. Przeważają tu osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Osobom tym trudno odnaleźć się na rynku pracy. Nie są one zainteresowane przekwalifikowaniami i szkoleniami. Wiedza, którą zdobyli, nie jest przydatna w dzisiejszych czasach.

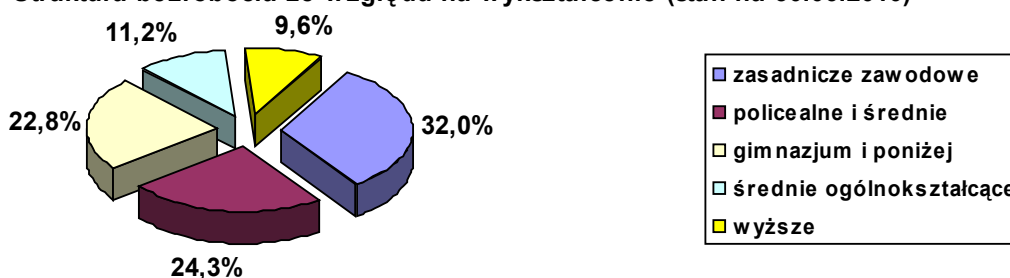
Trzecia kategoria osób to osoby bezrobotne w grupie wiekowej 35 – 44 lata. Na ogół w tej grupie wiekowej najwięcej jest osób posiadających kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Osoby z tej grupy zainteresowane są szkoleniami, przekwalifikowaniem się, a także otrzymaniem środków na podjęcie własnej działalności gospodarczej.

Stosunkowo dużo rejestruje się osób w grupie wiekowej 18 – 24 lata. Są to przeważnie absolwenci szkół. Osoby z tej grupy wiekowej korzystają z ofert stażowych, kursów. Większość podejmuje dalszą naukę w szkołach dziennych i zaocznych.

Ilość bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Starachowice ze względu na wykształcenie przedstawia tabela oraz wykres.

Lp	wykształcenie	ogólna liczba bezrobotnych w 2009 r.	ogólna liczba bezrobotnych w I poł. 2010 r.	udział %	Bezrobotne kobiety w I poł. 2010 r.	spadek/wzrost ogólnej liczby bezrobotnych
1.	zasadnicze zawodowe	2295	2195	32,0	844	-100
2.	policealne i średnie	1700	1664	24,3	888	-36
3.	gimnazjum i poniżej	1543	1565	22,9	582	+22
4.	średnie ogólnokształcące	752	767	11,2	523	+15
5.	wyższe	684	660	9,6	435	-24

Struktura bezrobocia ze względu na wykształcenie (stan na 30.06.2010)

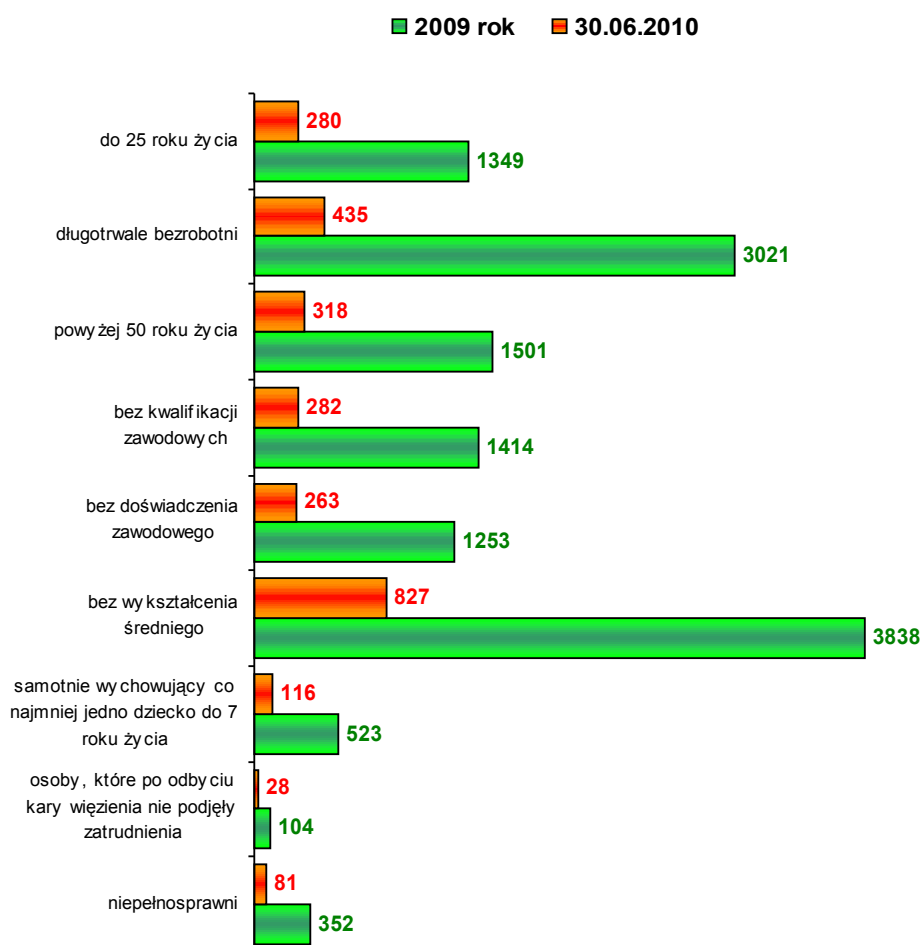
W I połowie 2010 r. w stosunku do końca 2009 r. nastąpił spadek osób zarejestrowanych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 100 osób), policealnym i średnim (o 36 osób)

oraz wyższym (o 24 osoby). Natomiast przybyło osób bezrobotnych posiadających wykształcenie gimnazjalne i niższe (o 22 osoby) oraz średnie ogólnokształcące (o 15 osób). Można założyć, że osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym będą kontynuować naukę i w rezultacie nabeżdą uprawnienia i kwalifikacje do wykonywania określonego zawodu.

Kryzys gospodarczy powoduje, że osobom bezrobotnym bez względu na poziom wykształcenia, trudno jest znaleźć odpowiednią pracę. Na pewno najłatwiej zatrudnienie znajdą osoby lepiej wykształcone, posiadające różne uprawnienia zawodowe oraz doświadczenie zawodowe. Trudności w poszukiwaniu pracy związane są także z rynkiem pracy jaki istnieje w powiecie starachowickim. Wiele osób pomimo dobrego przygotowania zawodowego nie znajdzie pracy na lokalnym rynku pracy, ponieważ nie ma zakładów pracy we wszystkich branżach. Natomiast barierami w znalezieniu zatrudnienia są braki w umiejętności poruszania się po rynku pracy, brakiem pomysłu na realizację własnej kariery zawodowej, posiadanie wykształcenia nieadekwatnego do potrzeb lokalnego rynku pracy, brak możliwości i środków na podnoszenie kwalifikacji oraz dokoształcania się we własnym zakresie.

W Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stworzono kategorię osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Są to osoby bezrobotne, które ze względu na określone uwarunkowania mają duże problemy z wydobyciem się ze stanu bezrobocia. Pomoc jaką oferuje im Urząd pracy jest niewystarczająca. Pracodawcy nie są zainteresowani w zatrudnianiu takich osób. W tym wypadku potrzebne jest wsparcie działań Urzędu przez władze samorządowe a także państwowe.

Porównanie liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2008 i 2009 przedstawia poniższy wykres:

2. Analiza bezrobocia według zawodów.

Ranking wg. grup zawodów.

Klasyfikacja zawodów obejmuje 10 wielkich grup zawodowych.

Lp.	kod grupy	nazwa grupy zawodów	2005	2006	2007	2008	2009	I półrocze 2010
1.	0	Bez zawodu	1288	719	625	682	786	898
2.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	13	7	9	2	1	3
3.	2	Specjaliści	532	583	465	503	669	561
4.	3	Technicy i inny średni personel	1426	1259	848	928	1176	1070
5.	4	Pracownicy biurowi	353	264	186	174	192	198
6.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1143	909	674	660	783	760
7.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	184	120	84	60	81	88
8.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	3556	2423	1745	1721	2488	2438
9.	8	Operatorzy i monterzy maszyn	275	221	170	170	246	245
10.	9	Pracownicy przy pracach prostych	689	594	462	403	552	590
			9459	7099	5268	5357	6974	6851

W klasyfikacji grup zawodów, podobnie jak w poprzednich latach, nie zachodzą większe zmiany. Największa liczba bezrobotnych zarejestrowana była w grupie „7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. W grupie tej znajdują się zawody, tzw. fachowców, mimo to osobom posiadającym taki zawód trudno jest znaleźć zatrudnienie. Wiąże się to m. in.

z niskimi kwalifikacjami posiadanymi przez te osoby, brakiem osób młodych na rynku pracy, ale także nadal niskimi zarobkami, niedostatecznymi warunkami pracy. Na drugim miejscu znalazły się osoby z grupy „3. Technicy i inny średni personel”. Przyczyną braku pracy jest zbyt duża liczba osób posiadających zawody techniczne, a zbyt mała liczba pracodawców, zainteresowanych ich zatrudnieniem. Na trzecim miejscu są osoby z grupy „5. Pracownicy usług finansowych i sprzedawcy”.

Pomimo atrakcyjności niektórych zawodów wchodzących w skład tej grupy, pracodawcy nie zatrudniają takich osób powołując się na niskie przygotowanie do zawodu, brak chęci do podnoszenia swoich kwalifikacji.

Ranking zawodów bezrobotnych.

W poniższej tabeli przedstawionych zostało dwadzieścia osiem zawodów, w których najwięcej było zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Lp.	nazwa zawodu	kod zawodu	bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		pow. 12 miesięcy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1.	Bez zawodu	000000	898	494	205	126	58	32
2.	Sprzedawca	522107	389	348	4	3	140	135
3.	Asystent ekonomiczny	341902	225	200	2	2	92	82
4.	Technik mechanik	311502	167	29	1	0	63	18
5.	Ślusarz	722204	149	8	1	0	57	5
6.	Tokarz	722304	137	44	0	0	50	18
7.	Murarz	7121021	133	0	1	0	38	0
8.	Krawiec	743304	129	125	1	1	51	50
9.	Kucharz	512201	128	100	1	1	43	39
10.	Piekarz	741203	112	19	0	0	31	8
11.	Robotnik budowlany	931301	104	4	0	0	37	2
12.	Ekonomista	241102	102	78	5	5	28	25
13.	Pozostali mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń	723390	96	9	0	0	35	4
14.	Szwaczka	743604	96	96	1	1	53	53
15.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	321402	87	61	2	1	13	10
16.	Robotnik gospodarczy	914103	84	35	0	0	31	15
17.	Pracownik biurowy	419101	81	73	4	4	18	16
18.	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	723190	71	0	0	0	19	0
19.	Robotnik drogowy	931203	62	11	0	0	33	5
20.	Magazynier	742204	61	26	0	0	25	14
21.	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	723304	59	4	1	0	14	2
22.	Stolarz meblowy	742207	54	24	0	0	24	12
23.	Stolarz	742204	53	5	0	0	11	2
24.	Betoniarz	712201	51	0	0	0	22	0
25.	Fryzjer	514102	49	47	0	0	19	17
26.	Pedagog	244104	48	43	4	4	10	10
27.	Pracownik administracyjny	343101	44	37	1	1	12	10
28.	Kelner	512302	37	32	0	0	18	18

W rankingu zawodów niezmiennie na pierwszym miejscu znajduje się zawód sprzedawca, następnie asystent ekonomiczny i technik mechanik. Sprzedawców w PUP w Starachowicach zarejestrowanych jest aż 389 osób. W tym osób długotrwale bezrobotnych jest 140. Przeważają w tym zawodzie kobiety. Pracodawcy narzekają na słabe przygotowanie kandydatów do pracy, a potencjalni pracownicy na niekorzystne godziny pracy, niskie wynagrodzenie.

W przypadku zawodów asystent ekonomiczny i technik mechanik, zawody te wydają się być atrakcyjne, niestety rynek pracy nie jest w stanie wchłonąć osób, które mają te zawody. Związane jest to także z tym, że są to zawody „atrakcyjne” dla szkół, nie wymagają dużych nakładów finansowych i wyspecjalizowanej kadry.

W zawodach typu: ślusarz, tokarz nie ma młodych ludzi, ponieważ szkoły zawodowe nie prowadzą nauki w tych zawodach. Nadal dużą liczbę stanowią osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy. Pracodawcy nie chcą zatrudniać osób starszych, powołując się na kwalifikacje nie odpowiadające współczesnym wymaganiom.

Z kolei kandydaci posiadający ten zawód, nie chcą podejmować pracy w swoim zawodzie. Argumentują to nieatrakcyjnością zawodu, niskimi płacami, chorobami zawodowymi. Część z tych osób jest zainteresowana zmianą zawodu, przekwalifikowaniem się, czasem otwarciem własnego miejsca pracy.

3. Analiza ofert pracy według zawodów.

Jednym z warunków poprawy sytuacji na rynku pracy jest napływ nowych ofert pracy. Przez ofertę należy rozumieć zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca pracy oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, stażu a także w ramach umów zlecenia i umów o dzieło. Jednak Urząd nie posiada pełnej informacji o wolnych miejscach pracy. Pracodawcy nie zgłaszają wszystkich wolnych miejsc pracy, zatrudniają pracowników „na czarno”. Częstą praktyką stosowaną przez pracodawców jest zgłoszenie wolnego miejsca pracy w formie oferty otwartej. Pracodawcy nie są zadowoleni, gdy Urząd wysyła kandydatów do pracy ze skierowaniami. Zamieszczenie oferty pracy na stronie internetowej Urzędu, do której dostęp mają wszyscy zainteresowani pracą, traktowane jest jak „bezpłatny słup ogłoszeniowy”.

Na koniec I połowy 2010 r. Urząd dysponował 1489 ofertami pracy (w 2009 r. było 2157 ofert). W tym ofert pracy subsydiowanej było 1220 co stanowiło 82,1 % wszystkich ofert pracy.

Nadal odczuwalny jest kryzys gospodarczy, który charakteryzuje się mniejszą ilością ofert pracy, które nie zawsze są atrakcyjne. Najwięcej ofert pracy wpływa w zawodach: robotnik gospodarczy, sprzedawca, pracownik biurowy, pracownik administracyjny. Przy czym są to w większości oferty pracy subsydiowanej.

Najmniej ofert pracy wpływa do Urzędu dla osób z wykształceniem wyższym, których jest najmniej zarejestrowanych. Osoby te najczęściej szukają pracy samodzielnie i wykazują większą aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia.

W dwóch tabelach przedstawiona została ilość ofert pracy w rozbiciu na poszczególne grupy zawodów oraz wybrane zawody, w których wpłynęło najwięcej ofert pracy.

Klasyfikacja ofert pracy wg podziału na 10 wielkich grup zawodowych w I połowie 2010 r.

<i>l.p.</i>	<i>kod grupy</i>	<i>nazwa grupy zawodu</i>	<i>I połowa 2010.</i>
1.	0	Bez zawodu	0
2.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	9
3.	2	Specjaliści	87
4.	3	Technicy i inny średni personel	245
5.	4	Pracownicy biurowi	232
6.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	297
7.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	6
8.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	243
9.	8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	113
10.	9	Pracownicy przy pracach prostych	257
			1489

W poniższej tabeli pokazane zostały wybrane zawody, w których wpłynęło najwięcej ofert pracy w omawianym okresie.

<i>l.p.</i>	<i>kod grupy</i>	<i>nazwa grupy zawodu</i>	<i>wybrane oferty pracy w zawodzie</i>	<i>ilość ofert</i>
1.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	- kierownik wewnętrznej jednostki działalności podst. w gastronomii, hotelarstwie i turystyce	3
2.	2	Specjaliści	- farmaceuta – farmacja apteczna - specjalista d/s marketingu i handlu - archiwista - wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	14 12 9 8
3.	3	Technicy i inny średni personel	- pracownik administracyjny - księgowy - zaopatrzeniowiec - przedstawiciel handlowy - animator kultury - opiekunka środowiskowa - asystent ekonomiczny - spedytor	70 25 17 16 9 8 7 6
4.	4	Pracownicy biurowi	- pracownik biurowy - magazynier - pracownik kancelaryjny - sekretarka - rejestratorka medyczna - kasjer handlowy	132 22 19 11 8 7
5.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	- sprzedawca - kelner - fryzjer - kucharz - kosmetyczka - opiekunka domowa	198 22 14 13 8 5
6.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	- ogrodnik terenów zieleni	6
7.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	- zbrojarz - stolarz - brukarz - lakiernik samochodowy - mechanik samochodów osobowych - szwaczka	5 15 14 14 14 12

			- monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych - elektryk zakładowy - pilarz - tokarz	8 8 8 5
8.	8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	- kierowca samochodu ciężarowego - kierowca samochodu osobowego - operator koparek i zwałowarek	51 12 9
9.	9	Pracownicy przy pracach prostych	- robotnik gospodarczy - robotnik budowlany - robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym - pomoc kuchenna - robotnik drogowy - sprzątaczkę - sortowacz	153 19 15 13 10 10 8

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Sytuacja gospodarcza jaka panuje w kraju, województwie i powiecie ma wpływ na lokalny rynek pracy. Z analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim wynika, że na rynku pracy najczęściej występują zawody o charakterze nadwyżkowym.

Zawód nadwyżkowy – to zawód, w którym liczba osób bezrobotnych jest wyższa niż zapotrzebowanie na ten zawód na rynku pracy.

W poniższej tabeli przedstawione zostały wybrane zawody nadwyżkowe.

<i>l.p.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty</i>	<i>ilość osób bezrobotnych</i>
1.	224101	Pielegniarka	0	36
2.	241102	Ekonomista	0	102
3.	244104	Pedagog	0	48
4.	311204	Technik budownictwa	3	32
5.	311502	Technik mechanik	0	167
6.	312102	Technik informatyk	5	33
7.	311302	Technik elektryk	5	32
8.	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0	87
9.	341902	Asystent ekonomiczny	7	225
10.	341501	Handlowiec	3	40
11.	413103	Magazynier	22	61
12.	512201	Kucharz	13	128
13.	512302	Kelner	22	37
14.	514102	Fryzjer	14	49
15.	522107	Sprzedawca	198	389
16.	712102	Murarz	4	133
17.	712201	Betoniarz	4	51
18.	713604	Monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych	8	42
19.	713901	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	1	21
20.	722204	Ślusarz	1	149
21.	722304	Tokarz	5	137
22.	723106	Mechanik pojazdów samochodowych	2	36

23.	723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	2	59
24.	724201	Elektromonter (elektryk)	8	26
25.	741201	Cukiernik	9	49
26.	741203	Piekarz	4	112
27.	742204	Stolarz	15	53
28.	743604	Szwaczka	12	96
29.	812403	Tłoczarz w metalu	3	8
30.	913207	Sprzątaczką	10	74
31.	931301	Robotnik budowlany	19	104

W zawodach nadwyżkowych przeważają osoby z wykształceniem średnim zawodowym i zasadniczym zawodowym.

W zawodach tych dużą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne.

W rejestrze PUP w Starachowicach zarejestrowanych jest 225 osób posiadających zawód asystenta ekonomicznego. Ofert pracy dla osób z tym zawodem wpłynęło 7. W rejestrze naszego Urzędu aż 92 osoby zarejestrowane w tym zawodzie zalicza się do kategorii osób długotrwale bezrobotnych. Natomiast na koniec omawianego okresu zarejestrowanych było tylko 2 absolwentów posiadających zawód asystenta ekonomicznego.

W omawianym okresie nie było żadnej oferty pracy dla pielęgniarek, ekonomistów, pedagogów, techników żywienia zbiorowego. Bardzo mało ofert przeznaczonych było dla osób w zawodach budowlanych m. in. dla murarz, betoniarzy.

Jednocześnie pracodawcy mają problemy ze znalezieniem pracowników w wyżej wymienionych zawodach. Klienci urzędu pracy kierowani do zakładów pracy nie spełniają wymagań postawionych przez pracodawców. Najczęściej tym osobom brak doświadczenia zawodowego, utracili uprawnienia zawodowe ze względu na długą przerwę w zawodzie.

Natomiast problem ze znalezieniem dobrych pracowników w niektórych zawodach (np. ślusarz, tokarz) wynika z tego, że na rynku pracy nie ma osób młodych, natomiast osoby posiadające ten zawód nie przystają do nowych warunków pracy. Szkoły zawodowe nadal nie proponują kształcenia w tych zawodach.

Nadal poważnym problemem są niskie zarobki, osobom bezrobotnym „nie opłaca się” podejmować oficjalnej pracy, wolą pracować nielegalnie. Duża grupa osób w ogóle nie jest zainteresowana jakąkolwiek pracą, wystarczają im zasiłki z ośrodka pomocy społecznej lub praca dorywcza.

Zawód deficytowy – to zawód, w którym liczba ofert pracy na rynku pracy jest wyższa od liczby osób zarejestrowanych.

poniższa tabela przedstawia wybrane zawody deficytowe.

<i>l.p.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty</i>	<i>ilość osób bezrobotnych</i>
1.	211301	Chemik	6	4
2.	211402	Geograf	6	3
3.	223401	Farmaceuta	14	1

4.	235908	Wychowawca w palcówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	8	1
5.	243101	Archiwista	9	1
6.	311201	Kosztorysant budowlany	5	0
7.	311907	Technik obuwnik	6	3
8.	322301	Asystent stomatologiczny	4	1
9.	341503	Przedstawiciel handlowy	16	10
10.	341601	Zaopatrzeniowiec	17	7
11.	342201	Agent celny	2	0
12.	343101	Pracownik administracyjny	70	44
13.	343102	Sekretarka medyczna	6	3
14.	343201	Księgowy	25	13
15.	346103	Opiekunka środowiskowa	8	0
16.	347601	Animator kultury	9	1
17.	411301	Operator wprowadzania danych	4	0
18.	412102	Asystent rachunkowości	6	5
19.	419101	Pracownik biurowy	132	81
20.	422201	Recepcjonista	3	2
21.	422202	Rejestratorka medyczna	8	3
22.	513102	Opiekunka dziecięca	9	3
23.	712204	Zbrojarz	15	8
24.	713501	Monter/składacz okien	6	0
25.	811102	Operator koparek i zwalowarek	9	1
26.	814190	Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna	3	0
27.	823290	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	4	1
28.	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	51	40
29.	913204	Pomoc kuchenna	13	12
30.	914103	Robotnik gospodarczy	153	84

Wśród zawodów deficytowych przeważają oferty dla robotników gospodarczych, pracowników biurowych i pracowników administracyjnych. Oferty te są przeważnie skierowane na miejsca refundowane tj. staże, zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych. W sześciu wybranych zawodach nie było zarejestrowanych osób bezrobotnych (kosztorysant budowlany, agent celny, opiekunka środowiskowa, operator wprowadzania danych, monter/składacz okien oraz pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna).

Pracodawcy chcieliby aby pracownicy podejmujący pracę posiadali uprawnienia zawodowe. W związku z małą ilością kandydatów Urząd stara się organizować szkolenia, dzięki którym mogą uzyskać odpowiednie kwalifikacje.

Na pewno oferty pracy w niektórych zawodach deficytowych pomagają osobom w trudnej sytuacji na rynku pracy tj. osobom długotrwale bezrobotnym, osobom bezrobotnym powyżej 50 roku życia, bezrobotnym bez kwalifikacji zawodowych.

Dla zobrazowania sytuacji na rynku pracy przedstawiono jeszcze zawody zrównoważone, to znaczy takie, których liczba ofert pracy równoważy liczbę osób poszukujących pracy.

<i>l.p.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty</i>	<i>ilość osób bezrobotnych</i>
	311101	Laborant chemiczny	1	1
	421102	Kasjer handlowy	7	7
	514103	Kosmetyczka	8	8
	714201	Lakiernik samochodowy	14	14
	742302	Pilarz	8	8

Osoby bezrobotne zarejestrowanych w PUP są klasyfikowane w zawodzie wyuczonym, a część w zawodzie wykonywanym. Wiele osób bezrobotnych dysponuje umiejętnościami nie ograniczającymi się do jednego zawodu, posiadają uprawnienia do wykonywania pewnych zawodów (np. kierowca operator wózków jezdniowych). Niedoskonały jest system rejestracji. Osoby są rejestrowane pod kodem zawodu ostatnio wykonywanym, co może utrudnić wyszukiwanie osób w określonym zawodzie. Osoba bezrobotna posiadająca kilka zawodów może w zależności od potrzeb rynku pracy podjąć zatrudnienie w zawodach nadwyżkowych jak i deficytowych.

Wnioski

Analizując sytuację na rynku pracy w powiecie starachowickim można zauważyć utrzymywanie się kilku niekorzystnych cech w strukturze bezrobocia. Do tych niekorzystnych cech można zaliczyć m. in.: wysoki poziom bezrobocia na obszarach wiejskich, trudną sytuację kobiet na rynku pracy, wysoki odsetek bezrobotnej młodzieży, niski poziom wykształcenia, wysoki poziom bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych oraz znaczny udział osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia.

Nadal niepokojącym zjawiskiem jest występujący brak ofert pracy dla kobiet. Szczególnie dla kobiet z wykształceniem zawodowym w przedziale wiekowym 35 – 44 oraz 45 – 54 lata. Pracodawcy nie są zainteresowani tworzeniem miejsc pracy dla tych kategorii osób bezrobotnych. W tym wypadku działania Urzędu Pracy powinny być wspomagane przez władze samorządowe i państwowe.

Pracodawcy nie mogą znaleźć pracowników w poszukiwanych przez siebie zawodach. Dotyczy to przede wszystkim osób z wykształceniem zawodowym. Związane jest to z brakiem wykwalifikowanych osób na rynku pracy, ale także z niskimi zarobkami proponowanymi przez pracodawców, naruszaniem przez nich przepisów prawa pracy. W tym wypadku zachodzi potrzeba większej współpracy z Państwową Inspekcją Pracy.

Najliczniejszą grupą wśród osób bezrobotnych pozostają osoby długotrwale bezrobotne. Osoby takie przyzwyczyły się do swojej sytuacji, brak im wiary w siebie. W tej grupie przeważają osoby starsze, nieposiadające odpowiednich kwalifikacji, często mające problemy alkoholowe. Na pewno koniecznym jest podjęcie działań na rzecz poprawy sytuacji tych osób, aby zapobiec dalszemu pogłębianiu się problemu długotrwałego bezrobocia, które może doprowadzić do wykluczenia społecznego. W tych działaniach potrzebna jest współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, współdziałanie władz samorządowych miasta i powiatu.

Lokalni pracodawcy najbardziej zainteresowani są przeważnie subsydiowanymi formami zatrudnienia. Często wiąże się to z tym, że nie mają możliwości tworzenia nowych miejsc pracy z własnych środków. Zjawisko to znajduje odbicie w strukturze ofert pracy napływających do PUP w Starachowicach, wśród których znaczną część stanowią oferty pracy refundowanej. Jednak negatywną tendencją jest nie utrzymywanie nowych miejsc pracy, powstałych w wyniku otrzymania pomocy z urzędu.

Pracodawcy zwiększają wymagania dotyczące zatrudniania osób bezrobotnych, ale niestety nie wpływa to na podniesienie atrakcyjności ich ofert pracy.

Wychodząc naprzeciw zwiększającym się wymaganiom pracodawców Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach organizuje szkolenia, które mogą pomóc w znalezieniu zatrudnienia lub podwyższeniu swoich kwalifikacji.

Pozytywne jest tworzenie przez osoby bezrobotne własnych miejsc pracy poprzez uzyskanie środków na otwarcie działalności gospodarczej. Firmy takie na ogół działają bardzo sprawnie.

Coraz częstszym zjawiskiem jest podejmowanie pracy w innym zawodzie niż zawód wyuczony. Zjawisko to będzie się utrzymywać dalej. Świadczy to pozytywnie o kandydatach, o ich mobilności i możliwościach zawodowych.

Struktura zawodowa osób bezrobotnych ulega zmianom. Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach aktywnie wspomaga osoby bezrobotne tak, aby do pracodawców trafiali kandydaci zainteresowani zatrudnieniem i jednocześnie posiadający wystarczające kwalifikacje zawodowe. Ważne jest aby i pracodawcy zdali sobie sprawę, że chcąc pozyskać dobrych pracowników, muszą stworzyć im odpowiednie warunki pracy i płacy. Niewątpliwie stan bezrobocia zmniejszyłby się, gdyby urzędy pracy nie prowadziły ubezpieczenia zdrowotnego swoich klientów.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych może stać się źródłem informacji w celu łagodzeniu skutków bezrobocia na terenie powiatu starachowickiego.

**DYREKTOR
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY
mgr Jarosław Nowak**